Pwyllgor	**Pwyllgor Craffu Cymunedau**
Dyddiad	**19 Ebrill, 2018**
Teitl	**Torri Gwair Tiroedd Agored y Cyngor**
Aelod Cabinet	**Cynghorydd Gareth Wyn Griffith**
Pwrpas	**I geisio barn y Pwyllgor Craffu ar yr angen gwneud arbediad pellach yn y gwasanaeth.**

1. CEFNDIR

1.1 Mae Aelodau'r Pwyllgor Craffu yn ymwybodol o'r gostyngiad sydd wedi bod yn ystod y 4 blynedd ddiwethaf i'r gyllideb ar gyfer cynnal tiroedd agored y Cyngor. Yn ychwanegol i sicrhau arbedion yn y gwasanaeth, bu toriadau yn y gyllideb yn dilyn ymarferiad cyhoeddus Her Gwynedd yn Hydref 2015, a phenderfyniad y Cyngor Llawn ym Mawrth 2016 i gymeradwyo cyfres o doriadau i wasanaethau'r Cyngor er mwyn cyfarch y bwlch yn yr arian dderbynnir gan y Llywodraeth i gyllido gwasanaethau lleol.

1.2 Mewn cyflawni'r arbedion, a derbyn y toriadau yn dilyn ymarferiad Her Gwynedd, mae'r tabl isod yn crynhoi effaith hyn ar safonau cyffredinol torri gwair tiroedd agored y Cyngor.

	Darpariaeth	Effaith	Gwireddwyd	Arbediad
(i)	Torri Gwair Gwledig (Ymylon Ffyrdd tu allan i gyfyngiad 30m.y.a)	Newid o amlder 2 doriad y flwyddyn i 1 (heblaw ar gyffyrdd prysur a llefydd angen gwelededd)	Ebrill 2015	£100,000
(ii)	Torri Gwair Trefol (o fewn parthau 30m.y.a)	Newid o amlder 5 toriad y flwyddyn i 3	Ebrill 2016	£120,000
(iii)	Meysydd Chwarae (131 mewn nifer)	Newid o amlder 8 toriad y flwyddyn i 6	Ebrill 2016	£60,000
(iv)	Mynwentydd (16 mewn nifer)	Newid o amlder 8 toriad y flwyddyn i 6	Ebrill 2016	£60,000

1.3 Mae £50,000 ychwanegol o arbediad ar gyfer cynnal tiroedd yn ddisgwyliedig (yn 2017/18) ond heb ei gyflawni.

1.4 Mae'r Adroddiad hwn i bwrpas derbyn barn y Pwyllgor Craffu i'r angen hwn.

2. YSTYRIAETHAU

2.1 Mae'r gyllideb perthnasol ar gyfer torri gwair trefol a meysydd chwarae oddeutu £391k eleni, gyda yn agos i £29k yn ychwanegol i hyn yn cael ei wario ar ddarparu gwelyau blodau.

2.2 Ar gyfer cyflawni'r £50k arbediad ychwanegol bydd angen ystyried camau fel:

- lleihau amlder torri gwair o 3 toriad i 2 blynyddol ar gyrion pentrefi a threfi
- darparu llai o lecynnau blodau.

2.3 Mae Aelodau'r Pwyllgor Craffu yn ymwybodol o'r anniddigrwydd gyda safon presennol o 3 toriad blynyddol ac yn amlwg bydd gostwng y safon ymhellach yn siŵr o brofi'n gynhennus.

3. ARGYMHELLIAD

3.1 Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu am ei arweiniad gyda'r angen i wneud toriadau ariannol pellach yn y gwasanaeth hwn fydd ag effaith ar edrychiad ein pentrefi a threfi.